

Bæjarstjórn Hafnarfjarðar

1903. fundur 1. febrúar 2023

Rammasamningur ríkis og sveitarfélaga um aukið framboð íbúða 2023-2032 og sameiginlega sýn og stefnu í húsnæðismálum

Bæjarfulltrúar Samfylkingarinnar leggja fram eftirfarandi tillögu:

Bæjarstjórn Hafnarfjarðar felur bæjarstjóra að ganga til viðræðna við Húsnæðis- og mannvirkjastofnun, f.h. innviðaráðuneytisins og ríkisstjórnarinnar um samning á grundvelli rammasamnings innviðaráðuneytisins, Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar og Sambands íslenskra sveitarfélaga. Reykjavík hefur riðið á vaðið og undirritað fyrsta samninginn við ríkið á grunni rammasamkomulagsins.

Bæjarráði er falið að skipa samninganefnd sem í skulu sitja 5 kjörnir fulltrúar og setja henni erindisbréf. Nefndinni er ætlað að leiða viðræðurnar fyrir hönd bæjarins og hún skal vinna að samningsmarkmiðum fyrir Hafnarfjarðarbæ gagnvart ríkinu sem og greina uppbyggingarþörf og nauðsynlega innviðaupbyggingu og leggja fjárhagslegt mat á verkefnið. Stefnt skal að því að ljúka samningsgerðinni tímanlega þannig að hægt verði að vinna heildstæða innviðaaætlun fyrir fjárhagsáætlun 2024.

Greinargerð:

Sveitarfélögin í landinu hafa metið þörf fyrir uppbyggingu 35 þúsund íbúða á næstu 10 árum til að mæta fólksfjölgun. Að auki er það mat sveitarfélaganna að til staðar sé uppsöfnuð óuppfyllt íbúðapörf upp á 4.500 íbúðir. Staðan hjá eigna- og tekjulægri hópum samfélagsins á húsnæðismarkaði hefur verið mjög erfið á síðustu árum og vandinn hefur vaxið. Það er því sannarlega þörf á stóru og samhentum húsnæðisátaki hjá ríki og sveitarfélögum.

Í júlí sl. undirrituðu innviðaráðuneytið, Húsnæðis- og mannvirkjastofnun og Samband íslenskra sveitarfélaga rammasamkomulag um húsnæðisáætlun Íslands 2023-2032. Rammasamkomulagið felur í sér að ríki og sveitarfélög sameinast um stefnu og aðgerðir til að tryggja uppbyggingu íbúða í samræmi við þörf, milli innviðaráðherra og Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar fyrir hönd íslenska ríkisins og Sambands íslenskra sveitarfélaga.

Tilgangur rammasamkomulagsins er að auka íbúðaframboð til að mæta fyrirsjáanlegri þörf ólíkra hópa samfélagsins til skemmri og lengri tíma og gera húsnæðisáætlanir að lykilstjórnþæki hins opinbera. Einnig að leggja grunn að beinu samningssambandi milli ríkis og einstakra sveitarfélaga þar sem stefnt er að auknu lóðaframboði ásamt því að veita nauðsynlegan fjárstuðning til að tryggja íbúðaupbyggingu.

Rammasamkomulagið kveður á um að ríki og sveitarfélög eru sammála um að til þess að mæta íbúðapörf næstu 10 ára þurfi að byggja 35 þúsund íbúðir. Aðilar samningsins eru einnig sammála um að leggja sérstaka áherslu á uppbyggingu hagkvæmra íbúða á viðráðanlegu verði og að hlutfall þeirra verði að jafnaði 30% nýrra íbúða og að hlutfalli félagslegra íbúða verði að jafnaði sem næst 5% nýrra íbúða.

Staðan í húsnæðismálum í Hafnarfirði hefur verið þung á undanförunum árum. Á biðlista eftir félagslegu húsnæði hjá bæjarfélaginu eru núna 190 umsóknir. Þar af eru 74 umsóknir metnar í brýnni þörf og meðalbiðtími eftir íbúð á vegum bæjarins eru langur. Illa hefur gengið að fjölga félagslegum íbúðum hjá bæjarfélaginu enda uppbygging verið hæg síðustu ár. Í dag er Hafnarfjarðarbær með 282 íbúðir í félagslega kerfinu eða 9,22 íbúðir á hverja þúsund íbúa. Einnig er mikil þörf á hagkvæmum íbúðum á viðráðanlegu verði. Árið 2020

voru veitt stofnframlög fyrir 150 íbúðum á vegum Bjargs Íbúðafélags en brýnt er að setja aukinn kraft í slíka uppbyggingu í Hafnarfirði.

Í samningi Hafnarfjarðarbæjar og ríkisins er nauðsynlegt að skýrt verði kveðið á um að hlutfall hagkvæmra íbúða á viðráðanlegu verði 30% nýrra íbúða sem og að hlutfall félagslegra íbúða 5% allra nýrra íbúða. Tryggja verður aðkomu ríkisins að þeirri uppbyggingu.

Að auki er brýnt að ráðist verði í átak við að eyða biðlistum á sérstökum búsetuúrræðum fyrir fatlað fólk. Í dag eru 35 einstaklingar á biðlista eftir húsnæði fyrir fatlað fólk og 14 þeirra teljast í brýnni. Auk þeirra eru tæplega 20 einstaklingar á herbergjaheimilum en lög um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir nr. 39/2018 kveða á um að þeim einstaklingum skuli bjóðast aðrir búsetukostir. Meðalbiðtími eftir íbúðum er mjög langur og því mikilvægt að í samningum við ríkið verði fjármögnun á uppbyggingunni tryggð sem og rekstur þeirra.

Í ljósi framangreinds er ljóst að þörf er á samhentum átaki ríkis og sveitarfélaga í húsnæðismálum. Þörf er á húsnæðissáttmála. Rammasamkomulag innviðaráðherra og Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar fyrir hönd ríkisins og Sambands íslenskra sveitarfélaga er grundvöllur slíks þjóðarátaks. Nú hefur Reykjavík riðið á vaðið og undirritað samkomulag við innviðaráðherra um aukið framboð íbúðarhúsnæðis í Reykjavík á tímabilinu 2023-2032 og fjármögnun á uppbyggingu á hagkvæmum íbúðum og félagslegu húsnæði. Til þess að ná markmiðum innviðaráðherra um framboð íbúða á næstu árum og uppbyggingu íbúða á viðráðanlegu verði og fjölgun félagslegra íbúða verða önnur sveitarfélög nú að fylgja í kjölfarið á Reykjavík og ganga til samninga við innviðaráðherra á grundvelli fyrrnefnds rammasamkomulags.